

Pedagogisch werkplan Gastouder BijLein

versie maart 2018

Persoonlijke gegevens gastouder

bedrijfsnaam **Gastouder BijLein**
naam Marjolein Mooijman-Merks
adres de Plataan 25
6921 XC Duiven
mobiel 06 28538965
thuis 0316 266504
mail werk info@gastouderbijlein.nl
mail privé marjolein.mooijman@yahoo.com
website www.gastouderbijlein.nl
LRKP registratie 801314781
KvK-nummer 68361513

hoofdstuk	pagina
1. Algemeen	2
2. Emotionele veiligheid	3
2.1 Vertrouwen	3
2.2 Veilige opvangomgeving	3
2.3 Spel, speelgoed en activiteiten	4
2.4 Variatie in open spel- en speelmateriaal	4
2.5 Interactie met andere kinderen	5
3. Persoonlijke vaardigheden	5
3.1 Kansen	5
3.2 De inrichting van de opvangomgeving binnen	5
3.3 De inrichting van de opvangomgeving buiten	6
3.4 Interactie met andere kinderen	6
4. Sociale vaardigheden	6
5. Normen en waarden	6
6. Samenwerking met ouders	7
6.1 Contact	7
6.2 Verwachtingen	7
6.3 Vertrouwen	7
6.4 Bijzonderheden	8

1. Algemeen

Ik ben als gastouder gespecialiseerd in jonge kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong. Deze kinderen maken niet alleen een snellere ontwikkeling door, zij denken ook sneller en anders en hebben (meestal) een intenser gevoelsleven. Ik voel het als mijn taak deze kinderen (voor zover mogelijk) 'in kaart te brengen' zodat bij de overstap naar de basisschool direct actie ondernomen kan worden.

Een ochtend per week werk ik alleen met peuters met een ontwikkelingsvoorsprong. We onderzoeken onderwerpen waar de peuters meer over willen weten. Dit kan de vraag zijn hoe hoog de grootste dinosauriër is of welke dieren er in de diepzee leven.

Je hoeft niet met kinderen te werken om te weten dat elk kind anders is en dat ieders ontwikkeling anders verloopt. Daarom vind ik het belangrijk alle kinderen te stimuleren op de verschillende ontwikkelingsgebieden. Dit betekent dat ze al snel zullen leren zelf hun luier en luierdoekjes uit hun tas te halen, zelf hun jas en schoenen aan én uit te trekken en zelf hun jas aan de kapstok te hangen. Allemaal eenvoudige handelingen die de zelfredzaamheid en het zelfvertrouwen van het kind vergroten. Door een kind zichzelf te laten zijn, maakt dat het zich vrij kan ontwikkelen. Daarbij is een gevoel van veiligheid en geborgenheid belangrijk.

We spelen spelletjes met zijn allen of even heerlijk met zijn tweetjes. De kinderen leren zich alleen of met anderen te vermaken, zullen leren delen en leren "ruzie maken" en zo conflicten oplossen. Door samen te praten, boeken (voor) te lezen, samen te zingen 'werken' we aan de taal- en rekenontwikkeling.

Bij het tekenen en knutselen vind ik het belangrijk dat de kinderen een echt zelfgemaakt kunstwerk mee naar huis kunnen nemen, zonder 'bijwerkingen' van mijn hand. Ik zal de kinderen zeker stimuleren tot meer, maar weet ook dat 'pushen' echt niet werkt.

- You don't need to push a river -
Steven Pont, 'Mensenkinderen'

2. Emotionele veiligheid

2.1 Vertrouwen

Hoe zorg ik ervoor dat een kind vertrouwen in mij krijgt? Waar besteed ik aandacht aan en hoe doe ik dat?

Het is belangrijk om een goede vertrouwensband op te bouwen zodat het kind zich veilig voelt. Pas dan zal dit kind zich goed kunnen ontwikkelen. Bij binnenkomst van ouder en kind, zeg ik na de ouders ook het kind gedag. Ik vraag of het lekker geslapen heeft en geef bijvoorbeeld een reactie op een meegenomen knuffel of mooie (nieuwe) trui. Bij vertrek worden zowel de ouder als het kind uitgezwaaid.

Bij baby's wordt de vertrouwensband opgebouwd door ze geregeld te knuffelen, vaste patronen aan te bieden en ruimte te geven voor hun emoties. Ook met hen is het belangrijk gesprekjes aan te gaan tijdens eet-, speel-, lees- en verschoonmomenten.

Gedurende de dag vind ik het belangrijk dat het kind zich gezien voelt. Door middel van opmerkingen of complimentjes tijdens het (alleen) spelen, gesprekjes met het kind (één op één of in de groep) en te luisteren naar hun eigen (creatieve) ideeën. Daarnaast zijn vaste patronen en ruimte voor emoties belangrijk voor een kind om zich gezien en veilig te voelen.

2.2 Veilige opvangomgeving

Hoe zorg ik voor een veilige opvangomgeving, zodat het kind vrijuit kan spelen met zo min mogelijk gevaren?

Om ervoor te zorgen dat een kind vrijuit kan spelen is het van belang te zorgen voor een veilige opvangomgeving. Er wordt bij mij in de opvang alleen gespeeld in de woonkamer of in de achtertuin. De woonkamervloer wordt meerdere keren per dag geveegd en er zijn kleden aanwezig om op te spelen.

Met het aanwezige spelmateriaal wordt rekening gehouden met de leeftijd van de aanwezige kinderen. Met spelmateriaal met kleine onderdelen wordt op de eettafel gespeeld, zodat zowel de grote als de kleine kinderen alle vrijheid hebben om te spelen. Bij het gebruik van klim- en klautermaterialen wordt rekening gehouden met de afstand tot de salontafel, televisie en terrarium van onze baardagaam.

Om overzicht te houden wordt het kind geleerd spelmateriaal op te ruimen alvorens het volgende te pakken.

De tuin is vanaf het voorjaar tot in de herfst beschikbaar voor de kinderen als veilige speelruimte. In het voorjaar wordt de tuin schoongemaakt en wordt het zand in de zandbak schoongemaakt en/of vervangen. In de tuin zijn verschillende voertuigen voor de kinderen aanwezig waarmee zij kunnen rondrijden. Direct naast de zandbak hebben de kinderen de mogelijkheid hun fantasie de vrije loop te laten door te bouwen met de buitenblokken in het zand en onder andere gebruik te maken van buitenPlaymobil en buitendino's. Ook zijn er pannen en grote en kleine houten stokken aanwezig voor grenzeloos fantasiespel.

Bij het gebruik van deze materialen wordt rekening gehouden met de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van het aanwezige kind.

2.3 Spel, speelgoed en activiteiten

Hoe zorg ik ervoor dat het spel, speelgoed en de activiteiten die ik aanbied, bijdragen aan de emotionele veiligheid van het kind?

Bij het aanbieden van het spelmateriaal, het speelgoed en de verschillende activiteiten wordt rekening gehouden met de leeftijd en vooral het ontwikkelingsniveau van het kind. Ik vind het belangrijk dat het kind geregeld succesmomenten heeft. Door het aanbieden van uitdagende activiteiten wordt het kind geprikkeld om zijn zone van naaste ontwikkeling te verkennen. Hierbij wordt steeds gelet op zelfvertrouwen, enthousiasme en leergierigheid van het kind. Het aanbieden van te moeilijk spelmateriaal en activiteiten maakt dat het kind stopt met spelen. Daarnaast is het erg belangrijk het kind eigen fantasie te laten gebruiken en ontwikkelen en het veel ruimte te geven voor vrij spel. Ik luister goed naar de ideeën van het kind en probeer hierop in te gaan.

2.4 Variatie in open spel- en spelmateriaal

Hoe zorg ik voor gevarieerd en uitdagend spel- en spelmateriaal voor de verschillende ontwikkelingsgebieden?

Naast spel- en spelmateriaal dat verkrijgbaar is in de winkel, maak ik in mijn opvang gebruik van materialen die niet speciaal bedoeld zijn om mee te spelen. Ik maak bijvoorbeeld gebruik van houten stokken, stokjes en schijven, deels afkomstig uit dierenwinkels, deels uit de natuur. Deze natuurlijke materialen zijn geschikt voor bouwen, knutselen en onderzoekend spel naast doosjes, kokers, toiletrollen en allerlei (verpakkings-)materialen. Voor sensorisch spel wordt gebruik gemaakt van materialen als scheerschuim, tandpasta en yoghurt. Ik maak geregeld nieuwe klei (zoutdeeg) al dan niet met verschillende kleuren en geuren. Bij het gebruik van deze materialen wordt rekening gehouden met de leeftijd van de kinderen en eventuele allergieën. Als voorbeeld: voor een kind met een koemelkallergie wordt gebruik gemaakt van geitenyoghurt of soja slagroom in plaats van de normale yoghurt of slagroom variant. Bij het gebruik van alle open spelmaterialen wordt goed gekeken naar de veiligheid voor het kind en naar de mogelijkheden die het kind biedt. Een groot voordeel van open spelmateriaal is geschiktheid voor verschillende ontwikkelingsniveaus, het gaat enkel om de weg naar een 'eindresultaat'. Wanneer en of dit 'eindresultaat' bereikt is, wordt door het kind bepaald.

Binnen elk thema probeer ik een experiment en een kook/bak-activiteit in te plannen. De uitvoering van deze activiteiten zijn volledig begeleid en afhankelijk van de leeftijd van het kind. Voor het experimenteren en koken/bakken is een minimale leeftijd van 2,5 à 3 jaar een pre.

Als het kind hier interesse in heeft, demonteren we een defect elektrisch apparaat. We gebruiken hierbij beschermende kleding en veiligheidsbrillen. Eventueel meekijkende kinderen dragen hierbij ook een veiligheidsbril. Willen zij dit niet, zullen zij aan de andere kant van de speelruimte moeten blijven spelen. Tijdens het demonteren van een apparaat zijn in geen geval erg jonge kinderen (jonger dan twee jaar) aanwezig, dit voor een ieders veiligheid.

2.5 Interactie met andere kinderen

Hoe zorg ik ervoor dat de kinderen zich bij elkaar veilig voelen?

De kinderen verkeren, over het algemeen, in een verticale groepssamenstelling. Ze zullen leren om te gaan met kinderen van verschillende leeftijden en ervaren dat niet elk kind hetzelfde is. Ook zal duidelijk worden dat het ene kind graag met leeftijdgenootjes speelt en een ander liever met oudere of juist jongere kinderen. Ongeacht de groepssamenstelling zullen er grotere en kleinere conflicten ontstaan. Het is van belang de kinderen zoveel mogelijk zelf deze conflicten te laten oplossen, tenzij er ongelijke verhoudingen en gevaarlijke situaties ontstaan. Het zelf oplossen van conflicten vergroot het zelfvertrouwen en het gevoel van veiligheid van de kinderen. Uiteraard ben ik op de zijlijn aanwezig om de kinderen te begeleiden wanneer zij er samen niet uitkomen.

3. Persoonlijke vaardigheden

3.1 Kansen

Hoe geef ik het kind kansen om zijn persoonlijke vaardigheden te ontwikkelen?

Door een kind van jongs af aan interessant ontwikkelingsgericht spel materiaal aan te bieden, krijgt het de kans persoonlijke vaardigheden te ontwikkelen. Ik denk hierbij aan (interactief) voorlezen, het samen spelen van spelletjes en het aanbieden van uitdagend spel materiaal (dit kan specifiek voor de reken- of de taalontwikkeling zijn). Maar ook sensorisch spel (voor de zintuiglijke ontwikkeling) en spel materiaal voor de ontwikkeling van de grove en de fijne motoriek. Daarnaast gaan we geregeld knutselen (waarbij het gaat om het knutselproces en niet het eindresultaat), zingen we en houden we gesprekjes. Er wordt steeds meer gebruik gemaakt van open materialen, hierbij heeft het kind de mogelijkheid zelf te bepalen hoe deze materialen gebruikt worden. Belangrijk is het kind hierbij te begeleiden als het niet tot spelen lijkt te komen.

Bij alle activiteiten wordt (zelf)vertrouwen, enthousiasme, zelfontplooiing én eigen inbreng van het kind steeds in het oog gehouden.

3.2 De inrichting van de opvangomgeving binnen

Hoe draagt de inrichting van de opvangomgeving binnen erbij toe dat het kind zijn persoonlijke vaardigheden kan ontwikkelen?

Er zijn in de opvangruimte, mijn woonkamer, een aantal materialen altijd beschikbaar, dit is het keukentje, de leesboekjes en klim- en klautermateriaal. Elke week zal er ander spel materiaal klaarstaan bij aanvang van de opvangweek. Dit zal afhankelijk zijn van de aanwezige kinderen, het thema en de samenstelling van de groep.

Gedurende de dag worden er verschillende materialen uit de kasten gehaald, meestal in overleg met de kinderen (individueel of in groepsverband). De kinderen krijgen de mogelijkheid alleen of gezamenlijk te spelen, dit gebeurt aan de eettafel of op eigen kleden op de vloer.

Voor baby's is een box aanwezig. Meestal spelen zij echter op hun eigen kleed of in de wipstoel/wieg waar zij in alle rust kunnen spelen. Door weinig gebruik te maken van een box, vindt er meer interactie plaats tussen de kinderen van verschillende leeftijden. Overprikkeling moet hierbij voorkomen worden, bij de baby's maar ook bij de oudere kinderen.

3.3 De inrichting van de opvangomgeving buiten

Hoe draagt de inrichting van de opvangomgeving buiten erbij toe dat het kind zijn persoonlijke vaardigheden kan ontwikkelen?

Vanaf het voorjaar tot laat in de herfst zal het jaar mogelijk zijn in de tuin te spelen. Helaas worden de tegels in de tuin aan het eind van de herfst te glad om veilig op te spelen. Elk voorjaar worden deze tegels weer schoongespoten. Er zijn verschillende voertuigen en een zandbak aanwezig. De, voor gebruik in en naast de zandbak, aanwezige materialen zijn uitdagend en prikkelen de fantasie. Voor de allerjongsten is het mogelijk de box in de tuin te zetten. Belangrijk is dat de kinderen voldoende schaduwplekken aanwezig zijn. De tuin moet, ook midden in de zomer, een prettige plek zijn om te vertoeven.

3.4 Interactie met andere kinderen

Hoe kan ik de persoonlijke vaardigheden van het kind tot ontwikkeling laten komen in de interactie met andere kinderen?

De interactie met andere kinderen is erg belangrijk maar mag de ontwikkeling van de persoonlijke vaardigheden van het kind niet belemmeren. De gekozen activiteiten en spelmaterialen zullen dan ook niet enkel voor de aanwezige groep gekozen worden. Elk aanwezig kind zal de mogelijkheid hebben de eigen ontwikkelingslijn te volgen. Daarnaast zullen groepsactiviteiten gedaan worden waarin het kind op eigen wijze kan participeren.

4. Sociale vaardigheden

Hoe geef ik het kind kansen om zijn sociale vaardigheden te ontwikkelen?

Ik geef het kind de kans sociale vaardigheden te ontwikkelen door de juiste voorbeelden te geven. Door gesprekken te voeren met het kind alleen en in groepsverband, door het kind te begeleiden tijdens moeilijke emotionele momenten (zoals bv. verdriet en boosheid) en door het kind te begeleiden tijdens conflicten zal het gaandeweg sociaal vaardiger worden. Het spelen van gezamenlijke (bord)spellen, leren samenwerken en fantasiespel zijn goede manieren om (emoties van) zichzelf en de ander te leren kennen en leren begrijpen. Tevens wordt het (gezamenlijk) spelen van (bord)spellen ingezet voor het versterken van de executieve functies zoals bijvoorbeeld het werkgeheugen, plannen, emotieregulatie en flexibiliteit.

5. Normen en waarden

Hoe kan ik, als gastouder, normen en waarden bijbrengen?

De meest effectieve manier om de kinderen waarden en normen bij te brengen is ze deze te laten ervaren. Door liefdevol met de kinderen om te gaan en beleefd te zijn in de omgang leren ze dit aan als de juiste omgangsnorm. Daarnaast vind ik het belangrijk dat de kinderen zien dat alle mensen gelijk zijn ongeacht hun afkomst, geloofsovertuiging, geaardheid, huidskleur en geslacht. Ik maak hierbij gebruik van boeken van de Vlaamse kinderboekschrijfster Kathleen Amant. In haar boeken over Lou wordt diversiteit behandeld als een vanzelfsprekend gegeven. Voor de oudere kinderen heb ik de mogelijkheid gebruik te maken van projecten geschreven over de verschillende boeken over Lou, in samenwerking met o.a. çavaria (www.schooluitdekast.be).

6. Samenwerking met ouders

6.1 Contact

Hoe houd ik ouders op de hoogte van hoe het gaat met het kind?

Bij het brengen en halen van de kinderen vind ik het belangrijk even tijd te nemen voor een rustige overdracht. Bij het brengen is voor mij van belang hoe de afgelopen dag/dagen zijn verlopen, heeft het kind een rustige nacht gehad, hoe is de gezondheid? Deze zaken kunnen van invloed zijn op gebeurtenissen die nog gaan komen.

Zo zal ik bij het ophalen vertellen waarmee en met wie het kind gespeeld heeft, welke activiteiten we gedaan hebben, of er conflicten zijn geweest en of er sprake is van vermoeidheid, problemen met eten/drinken en evt. slapen.

Zodra de kinderen kunnen praten zal ik ze aanmoedigen, samen met mij, papa of mama te vertellen hoe de dag verlopen is.

Bij kinderen tot twee jaar werk ik in de opvang met een heen-en-weer-schriftje. Hierin wordt standaard genoteerd hoeveel het kind gegeten, gedronken en geslapen heeft. Daarnaast worden plas- en poepluiers genoteerd en eventuele valpartijen en huilbuien. Leuker is te vertellen hoe de dag verlopen is: wat heeft ze gedaan, met wie heeft ze gespeeld, waar heeft ze zo om moeten lachen, wat is momenteel haar favoriete speelgoed, wie is haar favoriete vriendje?

Soms is er sprake van bijzondere ontwikkelingen in het gedrag of de ontwikkeling van het kind. In deze gevallen is een rustig gesprek met de ouder, in afwezigheid van het kind, van belang. In de meeste gevallen maak ik, na afloop van het gesprek, een verslag voor de ouders en mijzelf.

6.2 Verwachtingen

Wat verwacht ik van de ouders?

Naast rust en aandacht tijdens het brengen en halen van hun kind, verwacht ik van de ouders 'eerlijkheid en vertrouwen'. Ik stel het uiteraard erg op prijs als ouders vertellen als zij blij zijn met mij als gastouder van hun kinderen, maar ik hoor ook graag als zij ergens minder of zelfs niet blij mee zijn. Of het nu gaat over de inrichting van de speel- of slaapruintes, over de activiteiten binnen de opvang of mijn omgang met hun kind, openheid is een must.

Tevens vind ik het belangrijk dat de ouders aandachtig afscheid nemen van hun kind tijdens het brengen en even aandachtig hun kind weerzien bij het halen. Het bewonderen van een gemaakte knutsel, meekijken met een activiteit of luisteren naar de avonturen van die dag duurt misschien vijf minuten en geeft het kind het gevoel dat het er mag zijn.

6.3 Vertrouwen

Hoe zorg ik ervoor dat ouders vertrouwen in mij krijgen?

Het is voor de meeste ouders erg lastig hun dierbaarste "bezit" de eerste paar keer bij de opvang te brengen. Vandaar dat het mogelijk is een aantal uur te wennen, voor het kind én de ouders. Ouders zijn altijd vrij via een berichtje te vragen naar het verloop van de opvang, ik zal deze berichten (misschien niet direct maar) altijd beantwoorden.

Tijdens een opvangdag maak ik regelmatig foto's van de aanwezige kinderen, gedurende de dag probeer ik een aantal foto's te sturen naar, met name, de ouders van de baby's/dreumesen. De (rest van de) ouders ontvangen, meestal de avond van de opvangdag, de resterende foto's van die dag.

Ik vind het belangrijk ouders op de hoogte te houden van bijzonderheden tijdens een opvangdag. Lijkt een kind griepig te worden of zo gebracht zijn, zullen zij bericht(en) ontvangen over de toestand van hun kind. Bij het halen van het kind zal ik de ouders ook inlichten over eventuele valpartijen, conflicten en andere vervelende gebeurtenissen. Deze kunnen bepalend zijn voor de gemoedstoestand van het kind op dat moment.

6.4 Bijzonderheden

Hoe ga ik om met bijzonderheden?

Bijzondere gebeurtenissen die plaats vinden binnen de opvang worden nog diezelfde dag gecommuniceerd naar de ouders. Dit kan een heftige valpartij zijn maar ook een vervelend conflict tussen twee gastkinderen of een nare ervaring die op straat wordt opgedaan.

Vinden er bijzondere gebeurtenissen plaats in het leven van gastkinderen zal ik daar, zo mogelijk, binnen de opvang aandacht aan besteden. Denk hierbij aan de geboorte van een broer/zus, de dood van een dierbare of een verhuizing. Dit kan bijvoorbeeld zijn door middel van (groeps)gesprekjes of het voorlezen van relevante (prenten)boeken.

Bijzonderheden in de sociale, emotionele of lichamelijke ontwikkeling worden met ouders besproken tijdens afgesproken momenten, bij de ouders thuis, in afwezigheid van het betreffende gastkind. In de meeste gevallen wordt van het gesprek en de gemaakte afspraken door mij een verslag gemaakt voor zowel de ouders als mijzelf.

